Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2019-2024

Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού

2023/2122(INI)

18.10.2023

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τη διαφάνεια και τη λογοδοσία των μη κυβερνητικών οργανώσεων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ
(2023/2122(INI))

Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού

Εισηγητής: Markus Pieper

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....3

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....16

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη διαφάνεια και τη λογοδοσία των μη κυβερνητικών οργανώσεων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ
(2023/2122(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 2, 3 και 11 παράγραφος 2,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 322 παράγραφος 1 στοιχείο α και 325 παράγραφος 4,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012[1] (στο εξής: δημοσιονομικός κανονισμός),

– έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής ,της 16ης Μαΐου 2022, για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (COM(2010)0223),

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Προϋπολογισμών και της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού, της 4ης Μαΐου 2022, σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αναφορικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013[2],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής

[1] ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1.
[2] ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 187.

Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων[3],

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία (COM(2020)0790),

– έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 35/2018 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ), της 18ης Δεκεμβρίου 2018, με τίτλο «Διάθεση κονδυλίων της ΕΕ μέσω ΜΚΟ: απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την ενίσχυση της διαφάνειας»,

– έχοντας υπόψη τη μελέτη της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης με τίτλο «Financing of non-governmental organisations (NGOs) from the EU Budget» [Χρηματοδότηση μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) από τον προϋπολογισμό της ΕΕ], που δημοσιεύθηκε στις 25 Νοεμβρίου 2010[4],

– έχοντας υπόψη τη μελέτη της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης με τίτλο «Democratic accountability and Budgetary Control of non-governmental organisations funded by the EU Budget» [Δημοκρατική λογοδοσία και έλεγχος του προϋπολογισμού μη κυβερνητικών οργανώσεων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ], που δημοσιεύθηκε στις 24 Ιανουαρίου 2017[5], και την επακόλουθη επικαιροποίησή της στις 21 Ιανουαρίου 2019,

– έχοντας υπόψη τη μελέτη της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης με τίτλο «Transparency and accountability of EU funding for NGOs active in EU policy areas within EU territory» [Διαφάνεια και λογοδοσία όσον αφορά τη χρηματοδότηση της ΕΕ προς ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε τομείς πολιτικής της ΕΕ εντός της επικράτειάς της], που δημοσιεύθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 2023[6] (στο εξής: μελέτη για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία),

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Φεβρουαρίου 2022 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με ένα καταστατικό για τα ευρωπαϊκά διασυνοριακά σωματεία και τις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις[7],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Μαΐου 2023 με τις παρατηρήσεις οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των αποφάσεων σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2021, τμήμα ΙΙΙ – Επιτροπή και εκτελεστικοί οργανισμοί[8],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Μαΐου 2023 με τις παρατηρήσεις οι οποίες

---

[3] ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159.
[4] Μελέτη — «Χρηματοδότηση μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) από τον προϋπολογισμό της ΕΕ», Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών, Θεματικό Τμήμα Δ — Δημοσιονομικές Υποθέσεις, 15 Νοεμβρίου 2010.
[5] Μελέτη — «Δημοκρατική λογοδοσία και έλεγχος του προϋπολογισμού μη κυβερνητικών οργανώσεων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ», Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών, Θεματικό Τμήμα Δ — Δημοσιονομικές Υποθέσεις, 24 Ιανουαρίου 2017.
[6] Μελέτη — «Διαφάνεια και λογοδοσία όσον αφορά τη χρηματοδότηση της ΕΕ προς ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε τομείς πολιτικής της ΕΕ εντός της επικράτειάς της», Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών, Θεματικό Τμήμα Δ — Δημοσιονομικές Υποθέσεις, 28 Σεπτεμβρίου 2023.
[7] ΕΕ C 342 της 6.9.2022, σ. 225.
[8] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0137.

αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της απόφασης σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2021, τμήμα I – Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο[9],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Ιουλίου 2023 σχετικά με συστάσεις για μεταρρύθμιση των κανόνων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη διαφάνεια, την ακεραιότητα, τη λογοδοσία και την καταπολέμηση της διαφθοράς[10],

– έχοντας υπόψη τις επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τους αποδέκτες χρηματοδότησης της ΕΕ σχετικά με τη χρήση του εμβλήματος της ΕΕ στο πλαίσιο των προγραμμάτων της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027, που δημοσιεύθηκαν τον Μάρτιο του 2021,

– έχοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και της Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (A9-0000/2023),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ έχει σχεδιάσει μηχανισμούς διαφάνειας και λογοδοσίας για να διασφαλίσει ότι τα κονδύλια της ΕΕ που χορηγούνται σε μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά, αποδοτικά και σύμφωνα με τους στόχους, τις πολιτικές και τους δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ που κατοχυρώνονται, μεταξύ άλλων, στον δημοσιονομικό κανονισμό, ο οποίος ορίζει τη διαφάνεια ως μία από τις κατευθυντήριες αρχές του προϋπολογισμού, απαιτώντας από την Επιτροπή να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα κονδύλια της ΕΕ με κατάλληλο και έγκαιρο τρόπο·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι μέχρι στιγμής μόνο τα κονδύλια που χορηγούνται απευθείας σε ΜΚΟ υπόκεινται σε παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων από την Επιτροπή·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας (FTS) της Επιτροπής αποτελεί την κύρια πηγή δημοσίως διαθέσιμων δεδομένων για ανάλυση μεγάλης κλίμακας των επιχορηγήσεων και των συμβάσεων που διαχειρίζεται άμεσα η Επιτροπή·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι από την ανάλυση των δεδομένων του συστήματος δημοσιονομικής διαφάνειας προκύπτει ότι οι επιχορηγήσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ σε ΜΚΟ, με εξαίρεση των προγραμμάτων της ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης και της έρευνας, ανήλθαν σε τουλάχιστον 2,6 δισεκατομμύρια EUR το 2022 υπό άμεση διαχείριση σε όλα τα προγράμματα και τα ταμεία της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων για τις ΜΚΟ είναι πιθανό να είναι υψηλότερο, δεδομένης της απουσίας ορισμού για τις ΜΚΟ ή της απουσίας σαφούς διαφοροποίησης μεταξύ ΜΚΟ και μη κερδοσκοπικών οργανώσεων (NFPO) στο σύστημα

[9] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0138.
[10] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0292.

δημοσιονομικής διαφάνειας[11]·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι 3 377 οντότητες[12] είναι καταχωρισμένες στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ στην κατηγορία «Μη κυβερνητικές οργανώσεις, πλατφόρμες και δίκτυα και συναφείς οργανώσεις»·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ΜΚΟ υποχρεούνται να τηρούν ακριβή και διαφανή οικονομικά αρχεία, μεταξύ άλλων σχετικά με τη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ, καθώς λογοδοτούν στα μέλη, τους χορηγούς, τους εταίρους και τους δικαιούχους τους σχετικά με τις δράσεις που αναλαμβάνουν, τις πηγές χρηματοδότησής τους, συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων της ΕΕ, και τις αποφάσεις που λαμβάνουν εξ ονόματος των οικείων ενδιαφερόμενων μερών·

Γενικές παρατηρήσεις

1. χαιρετίζει τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ΜΚΟ στη σύνδεση της κοινωνίας των πολιτών με τη λήψη πολιτικών αποφάσεων σε όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ· επισημαίνει, ειδικότερα, τον ρόλο τους στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ και στην εκπροσώπηση της κοινωνίας των πολιτών·

2. υπογραμμίζει ότι οι τομείς της κοινωνικής πολιτικής, της περιβαλλοντικής πολιτικής και της αναπτυξιακής βοήθειας απαιτούν δημόσια στήριξη πέραν των ιδιωτικών δωρεών·

3. επισημαίνει ότι οι εθελοντικές οργανώσεις και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αξίζουν τον ύψιστο σεβασμό και ευγνωμοσύνη για το καθημερινό έργο που επιτελούν με την παροχή βοήθειας σε άλλα μέλη της κοινωνίας μας, ιδίως εάν στηρίζουν, για παράδειγμα, την κοινωνική εργασία, την πολιτιστική συμμετοχή, την αθλητική εκπαίδευση, τη βοήθεια έκτακτης ανάγκης· αναγνωρίζει τις εκατομμύρια ώρες μη αμειβόμενης εθελοντικής εργασίας που καταβάλλουν χιλιάδες εθελοντές σε ολόκληρη την Ευρώπη σε καθημερινή βάση και επιβεβαιώνει ότι οι αυτές οι εθελοντικές ΜΚΟ είναι άξιες επαίνου και στήριξης·

4. επισημαίνει ειδικότερα τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν οι οργανισμοί παροχής βοήθειας στη διάσωση και τη βελτίωση ζωών σε καθημερινή βάση, όπως για παράδειγμα το έργο του Ερυθρού Σταυρού, των εθελοντικών οργανώσεων πυροσβεστών, των οργανώσεων διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, των οργανώσεων ανθρωπιστικής βοήθειας, των οργανώσεων κοινωνικής πρόνοιας, και τονίζει ότι είναι σημαντικό να καλύπτονται οι οικονομικές και λοιπές ανάγκες των οργανώσεων αυτών·

5. αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ΜΚΟ ως ακρογωνιαίος λίθος της κοινωνίας στην Ευρώπη, παρέχοντας την αναγκαία στήριξη προς τις κοινότητες σε διάφορους τομείς, όπως στην κοινωνική στήριξη, την εκπαίδευση, το φιλανθρωπικό έργο, τις δραστηριότητες ένταξης, την παροχή υποστήριξης σε θέματα υγείας προς τους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρία, τους πολιτιστικούς τομείς, τον καθαρισμό,

[11] Το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων που χορηγήθηκαν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ σε ΜΚΟ το 2022 υπολογίζεται περίπου στα 3,7 δισ. EUR με βάση την ανάλυση του συστήματος δημοσιονομικής διαφάνειας.
[12] Πηγή: Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, προσπελάστηκε στις 22 Σεπτεμβρίου 2023.

την προστασία και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, την έρευνα και την καινοτομία και σε πολλούς άλλους·

6. επισημαίνει ότι οι νόμοι και η νομοθετική διαδικασία συχνά παραβλέπουν τις φωνές των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών ΜΚΟ, ενώ ευνοούν τις προτεραιότητες των μεγάλων ΜΚΟ, ότι οι προτεραιότητες και οι ανάγκες των μικρότερων τοπικών και περιφερειακών ΜΚΟ συχνά παραμελούνται ή χαίρουν λιγότερης προσοχής, παρά το γεγονός ότι οι εν λόγω μικρότερες και περιφερειακές ομάδες συχνά επιτελούν το μεγαλύτερο μέρος του έργου· τονίζει ότι το έργο των μικρών και περιφερειακών οργανώσεων πρέπει να ανταμείβεται με τον ύψιστο σεβασμό, καθώς οι εν λόγω οργανώσεις αντιπροσωπεύουν την πραγματική πολυμορφία και ποικιλία της εθελοντικής εργασίας που εκτελείται σε ολόκληρη την Ευρώπη·

7. επαινεί τον καίριο ρόλο των ΜΚΟ στην ΕΕ και αλλού όσον αφορά την προάσπιση του κράτους δικαίου και την προώθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας· επαναλαμβάνει ότι σε χώρες με αυταρχικά ή μη δημοκρατικά καθεστώτα, οι ΜΚΟ συχνά αποτελούν την τελευταία γραμμή υπεράσπισης της δημοκρατίας· επιμένει ότι είναι σημαντικό να διατίθεται επαρκής χρηματοδότηση της ΕΕ για τις ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε αυτούς τους τομείς·

8. είναι πεπεισμένο ότι η δημόσια διαφάνεια είναι ζωτικής σημασίας για την προβολή του πολύτιμου έργου των ΜΚΟ, την αναγνώρισή τους και την οικοδόμηση της αξιοπιστίας τους·

9. θεωρεί ότι η εικαζόμενη υπόθεση διαφθοράς που αναφέρεται ως Qatargate και ο ρόλος που διαδραμάτισαν ορισμένες ΜΚΟ σε αυτήν θα μπορούσε να είχε αποτραπεί, εάν είχαν επιβληθεί με συνέπεια οι υφιστάμενες απαιτήσεις διαφάνειας και είχε τηρηθεί η υποχρέωση των ΜΚΟ να δημοσιοποιούν τις πηγές χρηματοδότησής τους και τις εσωτερικές τους δομές· σημειώνει με ανησυχία ότι οι σχετικές ΜΚΟ επωφελούνται από τη χρηματοδότηση της ΕΕ από το 2015· θεωρεί απαράδεκτο το γεγονός ότι η χρήση κονδυλίων και οι χρηματικές μεταφορές σε άλλες οργανώσεις δεν είναι πλήρως ανιχνεύσιμες· προειδοποιεί ότι υπάρχει κίνδυνος τα χρήματα των φορολογουμένων της ΕΕ να καταλήξουν να χρησιμοποιούνται από κύκλους διαφθοράς· τονίζει ότι είναι σημαντικό να υπάρχει «διαφάνεια των τελικών δικαιούχων» για τα κονδύλια της ΕΕ προς τις ΜΚΟ·

10. υπενθυμίζει ότι τα ακόλουθα πορίσματα και συστάσεις βασίζονται στα συμπεράσματα της μελέτης για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία και εξετάζουν περαιτέρω αδυναμίες όσον αφορά τον χειρισμό των κονδυλίων της ΕΕ από τις ΜΚΟ·

Ορισμός ΜΚΟ

11. επαναλαμβάνει τη θεμελιώδη σημασία της εμπιστοσύνης και της στήριξης του κοινού για τις ΜΚΟ· αναγνωρίζει ότι οι όροι που χρησιμοποιούνται για την περιγραφή αυτών των οργανώσεων υπόκεινται σε διαφορετικές νομικές ερμηνείες και ερμηνείες του κοινού·

12. τονίζει ότι ο όρος ΜΚΟ είναι ένας ευρύς γενικός όρος που καλύπτει πολλά διαφορετικά είδη οργανώσεων: από μεγάλες διεθνείς οργανώσεις έως μικρές περιφερειακές ή τοπικές οργανώσεις, από οργανώσεις που διοικούνται κυρίως από επαγγελματίες έως

οργανώσεις που αποτελούνται κυρίως από εθελοντές· επισημαίνει ότι το αντικείμενο ενασχόλησης των ΜΚΟ και η μέθοδος εφαρμογής που ακολουθούν μπορεί επίσης να διαφέρουν σημαντικά· για παράδειγμα, ορισμένες ΜΚΟ μπορεί να επιτελούν εξαιρετικά θεωρητικό έργο (όπως το έργο ορισμένων ομάδων προβληματισμού) ή πολιτικό έργο (για παράδειγμα, οι πολιτικά προσκείμενες ΜΚΟ), ενώ άλλες μπορεί να αναλαμβάνουν έμπρακτη δράση (για παράδειγμα, το καθημερινό έργο που επιτελούν οι ΜΚΟ πυροσβεστών σε ολόκληρη την Ευρώπη)· τονίζει, ως εκ τούτου, ότι οι διαφορετικοί τύποι ΜΚΟ θα πρέπει να διαφοροποιούνται κατά την ανάλυση των επιπέδων διαφάνειας και αποτελεσματικότητας, και ότι θα πρέπει να καθιερωθεί καλύτερος ορισμός των ΜΚΟ σε ενωσιακό επίπεδο·

13. επαναλαμβάνει την έκκληση για κοινό ορισμό των ΜΚΟ που διατυπώθηκε στις συστάσεις του ψηφίσματος της Επιτροπής σχετικά με την απαλλαγή για το 2021[13]· ζητεί κοινό ορισμό των ΜΚΟ σε ενωσιακό επίπεδο, ιδίως για τις ΜΚΟ που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ· θεωρεί ότι ο εν λόγω ορισμός θα πρέπει να περιέχει τις ελάχιστες κοινές προϋποθέσεις που ορίζουν μια ΜΚΟ· θεωρεί ότι οι εν λόγω ελάχιστες προϋποθέσεις πρέπει να περιλαμβάνουν τη μορφή της οργάνωσης, τους στόχους που επιδιώκει, το επίπεδο της επίσημης ή θεσμικής υπόστασής της, τη λογοδοσία των δομών της στα μέλη ή τους χορηγούς της, το επίπεδο ανεξαρτησίας της από την κυβέρνηση, άλλες δημόσιες αρχές, πολιτικά κόμματα ή εμπορικές οργανώσεις, καθώς και τους εμπορικούς ή επαγγελματικούς στόχους που επιδιώκει εξ ονόματος των μελών της·

14. επισημαίνει τα πλεονεκτήματα της καθιέρωσης ενός κοινού ορισμού για τη συνεργασία της ΕΕ με ΜΚΟ, η οποία περιλαμβάνει άμεσες διαβουλευτικές, πολιτικές και οικονομικές αλληλεπιδράσεις· αναγνωρίζει το πλεονέκτημα της κοινής αντίληψης όσον αφορά τη σημασία των εταίρων αυτών για την ΕΕ και τα όργανά της σε διαφορετικά πλαίσια, πέραν του ζητήματος της χρηματοδοτικής στήριξης· πιστεύει ότι η προστιθέμενη αξία ενός κοινού ορισμού σε επίπεδο ΕΕ έγκειται στην αύξηση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της προβλεψιμότητας για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη, τις ΜΚΟ και τους φορολογούμενους της ΕΕ·

15. σημειώνει ότι το φάσμα των ΜΚΟ που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ καλύπτει ένα μεγάλο εύρος όσον αφορά τις δομές, τους τρόπους λειτουργίας, τις πηγές χρηματοδότησης και τους τομείς εστίασης, γεγονός που αντιστοιχεί σε ποικιλία έργων που χρηματοδοτούνται με χρήματα των φορολογουμένων· σημειώνει ότι η Επιτροπή χρησιμοποιεί τους όρους «μη κυβερνητική οργάνωση» και «μη κερδοσκοπική οργάνωση» χωρίς σαφή ορισμό στο σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας· εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι αυτό έχει ως αποτέλεσμα την έλλειψη δημόσιας διαφάνειας στην κατανομή και την παρακολούθηση των ενωσιακών κονδυλίων και ενδέχεται να οδηγήσει σε έλλειψη εμπιστοσύνης του κοινού·

Έλεγχος και παρακολούθηση

16. εκφράζει την ανησυχία του για τις υποθέσεις απάτης και παρατυπιών, ιδίως σε περιπτώσεις όπου ΜΚΟ είναι μέλη διαφορετικών διεθνών δικτύων ή πλατφορμών που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ και ενέχει ο κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων, διπλής χρηματοδότησης, διαφθοράς ή νομιμοποίησης εσόδων από

[13] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0137.

εγκληματικές δραστηριότητες· εκφράζει την ανησυχία του για την έλλειψη δημοσίως διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με τις υποθέσεις απάτης όπου εμπλέκονται ΜΚΟ· καλεί την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) να συγκεντρώσει και να παράσχει τέτοια δεδομένα στο Κοινοβούλιο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και να καταρτίσει κατάλογο των ΜΚΟ που έχουν παραβιάσει τη νομοθεσία·

17. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι οι απαιτήσεις δημόσιας διαφάνειας μπορούν να παρακαμφθούν, ιδίως όταν τα χρήματα διοχετεύονται μέσω μιας αλυσίδας και χρησιμοποιούνται για την εκπλήρωση των σκοπών άλλων χορηγών· επισημαίνει ότι το σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας δεν παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η χρηματοδότηση της ΕΕ που χορηγείται υπό έμμεση και επιμερισμένη διαχείριση κατανέμεται μεταξύ των ΜΚΟ, καθώς και σχετικά με τα κριτήρια ή τον σκοπό· θεωρεί ότι το γεγονός αυτό είναι εξαιρετικά προβληματικό, καθώς μεγάλα ποσά χρηματοδότησης δεσμεύονται μέσω έμμεσης και επιμερισμένης διαχείρισης· καλεί την Επιτροπή να επαληθεύσει την ανακατανομή των κονδυλίων και τη χρήση τους από τους τελικούς δικαιούχους, επιβάλλοντας κατάλληλες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και δημοσίευσης σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με την εκτέλεση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων·

18. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι η έλλειψη διαφάνειας επιτρέπει σε ισχυρούς παράγοντες να συστήνουν, να χρηματοδοτούν και/ή να σφετερίζονται ΜΚΟ χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ σε πολλά κράτη μέλη για την προώθηση ψευδών αφηγημάτων, μεταξύ άλλων μέσω της παραπληροφόρησης, προφανώς προκειμένου να επηρεάσουν την πολιτική της ΕΕ μέσω διαφόρων παραγόντων, όπως συνέβη στην υπόθεση Qatargate· υπογραμμίζει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για την άσκηση πίεσης κατά των δημοκρατικών αρχών και αξιών της ΕΕ· επαναλαμβάνει ότι η εξωτερική επιρροή στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ μπορεί να γίνει εφικτή μέσω ΜΚΟ· καλεί την Επιτροπή να απαιτήσει από τις ΜΚΟ που λαμβάνουν επιχορηγήσεις της ΕΕ να δημοσιεύουν λεπτομέρειες για κάθε χρηματοδότηση που λαμβάνουν από άλλες πηγές σε σχέση με έργα που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ κατά τη διάρκεια πενταετούς περιόδου[14]·

19. ζητεί οι εθνικοί νόμοι για τα μητρώα καταχώρισης των ομάδων συμφερόντων να απαιτούν επίσης τη δημοσιοποίηση των χορηγών και των διεθνών χρηματοπιστωτικών τους αλυσίδων·

20. υπενθυμίζει ότι ορισμένες οργανώσεις που επιδίδονται σε παράνομες δραστηριότητες και ενεργούν κατά των αξιών της ΕΕ έχουν καταχωριστεί και δραστηριοποιούνται στα κράτη μέλη· πιστεύει ότι οι εθνικές διοικητικές υπηρεσίες, οι οποίες δραστηριοποιούνται σε πιο τοπικό επίπεδο, πρέπει να αναλαμβάνουν την ευθύνη —ως πρώτο αποτελεσματικό επίπεδο— ανάσχεσης των οργανώσεων που ενεργούν παράνομα και εις βάρος των κανόνων της ΕΕ·

21. καλεί τις εθνικές αρχές να λάβουν νομικά και διοικητικά μέτρα που διευκολύνουν τη δράση σε ενωσιακό επίπεδο και καθιστούν ευκολότερη και ταχύτερη για την Επιτροπή τη συμπερίληψη τέτοιων οργανώσεων στο σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού (EDES) και τον αποκλεισμό τους από τη χρηματοδότηση της ΕΕ· ζητεί να συμπεριληφθεί τέτοια απαίτηση για τα κράτη μέλη στην πρόταση κανονισμού για τις

[14] Βλέπε: μελέτη για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, σύσταση 2.

ΜΚΟ·

22. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι η δημόσια διαφάνεια επηρεάζεται αρνητικά από τη δημοσίευση δεδομένων στο σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας με καθυστέρηση που κυμαίνεται από 6 έως 18 μήνες· καλεί την Επιτροπή να δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με τις επιχορηγήσεις της ΕΕ που χορηγούνται σε ΜΚΟ το αργότερο 6 μήνες μετά την ημερομηνία της εν λόγω χορήγησης[15], συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης που λαμβάνεται από άλλες πηγές, όπως ιδρύματα· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει και να ενσωματώσει εργαλεία επικύρωσης δεδομένων, ώστε η διαδικασία επικύρωσης δεδομένων στο σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας να είναι αυτόματη, συνεχής, ταχύτερη και να καταναλώνει λιγότερους πόρους[16]·

23. επικρίνει τις περιπτώσεις όπου χορηγείται σημαντική συγχρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ σε ΜΚΟ για τις οποίες είναι σαφές ότι χρηματοδοτούνται κυρίως από κράτη, δίκτυα ή ιδρύματα εκτός ΕΕ και οι οποίες διεξάγουν έρευνα που επηρεάζει αρνητικά σε τακτική βάση την ευρωπαϊκή βιομηχανία και τους παρόχους μεταφορών· παροτρύνει την Επιτροπή να ανιχνεύει τη ροή των κονδυλίων από τον σημαντικότερο χορηγό, προκειμένου να αποφεύγεται η πρόκληση ζημίας στην οικονομία της ΕΕ·

24. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι τα συστήματα της Επιτροπής δεν είναι ιδιαίτερα διαφανή και ότι τα δεδομένα τους διαφέρουν, κατάσταση που δυσχεραίνει τη διασταύρωση των πληροφοριών από διαφορετικές δημοσίως προσβάσιμες πύλες και βάσεις δεδομένων της Επιτροπής, διότι χρησιμοποιούν διαφορετικές συμβάσεις για να ταυτοποιούν τους δικαιούχους των έργων και των επιχορηγήσεων· συνιστά στην Επιτροπή να θεσπίσει εναρμονισμένους κανόνες και να τυποποιήσει τη διάταξη και τις λειτουργικές δυνατότητες των ειδικών βάσεων δεδομένων ανά πρόγραμμα·

25. καλεί την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει μια κοινή μοναδική οντότητα, όπως, για παράδειγμα, έναν μοναδικό κωδικό ταυτοποίησης συμμετεχόντων και αναγνωριστικά κλειδιά έργων σε όλες τις πύλες και τις βάσεις δεδομένων, μεταξύ άλλων στους δικτυακούς τόπους των δικαιούχων, προκειμένου να διευκολυνθεί η διασταύρωση των δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών που παρέχονται από διάφορα συστήματα και δικτυακούς τόπους· καλεί την Επιτροπή να αποδώσει σε όλες τις δικαιούχους για επιχορήγηση ΜΚΟ έναν κωδικό που θα εξάγει πενταετή δεδομένα χρηματοδότησης απευθείας από το σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας και θα περιλαμβάνει συνδέσμους προς τις αντίστοιχες καταχωρίσεις έργων στις βάσεις δεδομένων των προγραμμάτων της Επιτροπής[17]·

26. παρατηρεί ασυνέπειες στο περιεχόμενο και την έκταση των πληροφοριών που εμφανίζονται στους δικτυακούς τόπους των έργων και σημειώνει την έλλειψη επαρκούς σαφήνειας εκ μέρους των ΜΚΟ όσον αφορά την κατανομή των επιχορηγήσεων μεταξύ των εταίρων και τη σύνδεση με τις σχετικές βάσεις δεδομένων της Επιτροπής· ζητεί μια πιο προορατική προσέγγιση από τις ΜΚΟ στη δημόσια διαφάνεια, η οποία θα υπερβαίνει τις ισχύουσες ελάχιστες απαιτήσεις για τη χρηματοδότηση επιχορηγήσεων

[15] Βλέπε: μελέτη για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, σύσταση 5.
[16] Βλέπε: μελέτη για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, σύσταση 7.
[17] Βλέπε: μελέτη για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, σύσταση 19.

από την ΕΕ[18]· ζητεί σαφέστερη και συστηματικότερη παρουσίαση των πληροφοριών σχετικά με τους δικτυακούς τόπους των ΜΚΟ και των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων όσον αφορά τη χρηματοδότηση από την ΕΕ και από άλλες πηγές τόσο για συγκεκριμένα έργα όσο και συνολικά, καθώς και για τους στόχους, τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο των έργων·

27. σημειώνει ότι, παρόλο που η ενσωμάτωση του συστήματος eGrants ως κοινού εργαλείου διαχείρισης επιχορηγήσεων και συστήματος καταχώρισης των αιτούντων σε όλες τις υπηρεσίες της Επιτροπής έχει βελτιώσει την ποιότητα και την πληρότητα των δεδομένων στο σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας, πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για τη βελτίωση της αξιοπιστίας των εν λόγω δεδομένων· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις όσον αφορά τη συνοχή μεταξύ των υφιστάμενων πυλών και συστημάτων διαφάνειας της Επιτροπής· ζητεί επιπλέον ένα σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας που θα είναι πιο φιλικό προς τον χρήστη, θα συνδέεται με το Μητρώο Διαφάνειας και θα είναι συμβατό με τις βάσεις δεδομένων συγκεκριμένων προγραμμάτων, και επισημαίνει ότι θα πρέπει να περιλαμβάνει τελικές πληρωμές και σαφή ορισμό των ΜΚΟ, ώστε να καθίσταται δυνατή η ταυτοποίηση των δικαιούχων ανά κατηγορία· ζητεί από την Επιτροπή να καταρτίσει πρόταση για περαιτέρω διοικητικές ενέργειες έως την 1η Ιουνίου 2024·

28. χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής για τη δημιουργία, βάσει του άρθρου 36 του δημοσιονομικού κανονισμού, ενός ενιαίου, διαλειτουργικού συστήματος ΤΠ για την εξόρυξη δεδομένων και τη βαθμολόγηση κινδύνου, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού· υπογραμμίζει ότι το σύστημα αυτό δεν πρέπει να περιλαμβάνει μόνο τα δεδομένα των αποδεκτών, αλλά και τα δεδομένα των πραγματικών δικαιούχων σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/849[19]· ζητεί το σύστημα αυτό να περιλαμβάνει δείκτες κινδύνου βασισμένους σε δεδομένα από το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού με όλους τους τρόπους διαχείρισης·

29. ζητεί οι κατευθυντήριες γραμμές για τη σύναψη συμβάσεων εξωτερικής εμπειρογνωμοσύνης, μεταξύ άλλων από τις πολιτικές ομάδες, να δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στο γεγονός ότι μόνο οι οργανώσεις που εργάζονται βάσει επαληθεύσιμων στοιχείων είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση· ζητεί από τους αποδέκτες να αναλαμβάνουν οικειοθελώς αντίστοιχη δέσμευση πριν από τη χρηματοδότηση και από την Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο να διενεργούν αντίστοιχους τυχαίους ελέγχους· απορρίπτει κάθε χρηματοδότηση οργανώσεων που έχουν αποδεδειγμένα διαδώσει ψευδείς πληροφορίες και/ή των οποίων οι στόχοι στρέφονται κατά των θεμελιωδών αξιών και των αναγνωρισμένων αρχών της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς της ΕΕ·

[18] Βλέπε: μελέτη για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, σύσταση 17.

[19] Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73).

30. αναγνωρίζει ότι η Επιτροπή παρέχει διοικητική και οικονομική στήριξη για τη δημιουργία πλατφορμών πληροφόρησης για τους βουλευτές του ΕΚ και το κοινό, αλλά διερωτάται, όσον αφορά την περίπτωση της πλατφόρμας σχετικά με το νομοθέτημα για την αποκατάσταση της φύσης[20], κατά πόσον το χρονοδιάγραμμα της δημιουργίας και η έλλειψη παρακολούθησης της αξιοπιστίας των πληροφοριών που διαδίδονταν ενθάρρυναν τη μονομερή κομματική πολιτική επιρροή, δίνοντας έτσι την εντύπωση ότι η εκτελεστική εξουσία ασκεί πιέσεις στη νομοθετική εξουσία, γεγονός που θα συνιστούσε αθέμιτη χρήση των χρημάτων των φορολογουμένων· ζητεί από την Επιτροπή να δημοσιοποιήσει το χρονοδιάγραμμα και το ύψος των χρηματικών ροών σε σχέση με την εν λόγω πλατφόρμα έως την 1η Φεβρουαρίου 2024 και ζητεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο να επανεξετάσει την υπόθεση αυτή και να καθορίσει τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν·

31. σημειώνει ότι ενδέχεται να υπάρξει σύγκρουση συμφερόντων στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, εάν η νομοθετική εξουσία επηρεάζεται από την εκτελεστική εξουσία· καλεί την Επιτροπή, τους οργανισμούς της ΕΕ και άλλες οντότητες και θεσμικά της όργανα να θέσουν τις συμβάσεις, τις συμφωνίες και τα προγράμματα εργασίας τους με ΜΚΟ στη διάθεση των μελών της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού χωρίς καθυστέρηση έως την 1η Φεβρουαρίου 2024· εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι δεν δόθηκε συνέχεια στα πολλαπλά αιτήματα του εισηγητή για πρόσβαση σε συμβάσεις μεταξύ ΜΚΟ και ευρωπαϊκών οργανισμών και ότι πρέπει να υποβληθεί αίτημα μέσω της προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού· ζητεί να παρέχεται πρόσβαση στις συμβάσεις για τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού χωρίς καθυστέρηση·

32. σημειώνει ότι η συνύπαρξη της υποχρέωσης υποβολής εκθέσεων και των λογιστικών πρακτικών σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο μπορεί να οδηγήσει σε δυσανάλογη διοικητική επιβάρυνση για τις ΜΚΟ· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο είναι συνεπείς, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευκολότερη παρακολούθηση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων, ιδίως για τις μικρότερες ΜΚΟ· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει ένα κοινό σύστημα παρακολούθησης για τον εντοπισμό των τελικών δικαιούχων, όπως συμβαίνει ήδη στην περιφερειακή πολιτική· συνιστά το εν λόγω σύστημα να βασίζεται στις αρχές παρακολούθησης στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης που ισχύουν για τα κράτη μέλη της ΕΕ·

33. ζητεί από την Επιτροπή να παράσχει ολοκληρωμένη ανάλυση του κατά πόσον και με ποια χρηματοδοτικά μέσα παρέχει επιμόρφωση σε εκπροσώπους ομάδων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων ΜΚΟ, σχετικά με τον δημοσιονομικό κανονισμό και τον προϋπολογισμό της ΕΕ· ζητεί να διενεργηθεί η ανάλυση αυτή έως την 1η Φεβρουαρίου 2024 συνοδευόμενη από κατάλογο με τις σχετικές επιμορφωτικές εκδηλώσεις και τα ονόματα των δικαιούχων· ζητεί, κατά περίπτωση, να δημοσιοποιηθεί το περιεχόμενο της επιμόρφωσης· ζητεί το περιεχόμενο αυτών των επιμορφωτικών μαθημάτων να τίθεται στη διάθεση των μελών της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού κατόπιν αιτήματος·

Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ

[20] «Business and Biodiversity» (Επιχειρήσεις και βιοποικιλότητα), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προσπελάστηκε στις 29 Σεπτεμβρίου 2023.

34. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι όλοι οι αιτούντες ή οι δικαιούχοι της ενωσιακής χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, υποχρεούνται να δημοσιεύουν ετησίως τον αριθμό των ομάδων συμφερόντων με τις οποίες είχαν επαφή, καθώς και τον χαρακτήρα και τη χρηματική αξία τους· στο πλαίσιο αυτό, επαναλαμβάνει την ανάγκη για ολοκληρωμένο προκαταρκτικό οικονομικό έλεγχο των εν λόγω οντοτήτων πριν από την καταχώρισή τους στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ· ζητεί να τοποθετηθεί υπεύθυνος για θέματα διαφάνειας σε όλες τις γραμματείες των επιτροπών και τις σχετικές διοικητικές μονάδες· υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Μητρώου Διαφάνειας, οι αλλαγές στα δεδομένα που παρέχονται θα πρέπει να κοινοποιούνται αμέσως μόλις πραγματοποιηθούν και, σε κάθε περίπτωση, εντός τριών μηνών· επιμένει ότι οποιαδήποτε αλλαγή στο διοικητικό συμβούλιο ή στην ηγεσία των ΜΚΟ που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ θα πρέπει επίσης να καταγράφεται στο Μητρώο Διαφάνειας·

35. ζητεί την αυστηρή εφαρμογή των κανόνων σχετικά με την πρόσβαση στο Κοινοβούλιο και τις προσκλήσεις στις κοινοβουλευτικές επιτροπές, οι οποίες εξαρτώνται από την καταχώριση κάθε οργάνωσης στο Μητρώο Διαφάνειας από τον νέο υπεύθυνο για θέματα διαφάνειας, ο οποίος θα τοποθετηθεί στη γραμματεία κάθε επιτροπής·

36. παροτρύνει την Επιτροπή να αναπτύξει ένα κεντρικό σύστημα πιστοποίησης για τις ΜΚΟ που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση για χρηματοδότηση από την ΕΕ και είναι καταχωρισμένες στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, με βάση τις υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές·

37. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για τη συνύπαρξη διαφορετικών απαιτήσεων δημοσιοποίησης για διαφορετικούς τύπους οργανώσεων στο Μητρώο Διαφάνειας· καλεί την Επιτροπή να επιβάλει τις ίδιες απαιτήσεις δημοσιοποίησης σε όλους τους τύπους οργανώσεων που είναι καταχωρισμένες στο Μητρώο Διαφάνειας· πιο συγκεκριμένα, σημειώνει ότι όλες οι οργανώσεις πρέπει να υποχρεούνται να δημοσιοποιούν τα έσοδά τους, καθώς και όλα τα ποσά που δαπανούν για την προώθηση συμφερόντων[21]·

38. υπενθυμίζει τις συστάσεις του ψηφίσματος του Κοινοβουλίου σχετικά με την απαλλαγή για το 2021[22], με τις οποίες ζητείται η αναθεώρηση του Μητρώου Διαφάνειας της ΕΕ και των κατευθυντήριων γραμμών του, ώστε να είναι υποχρεωτική η δημοσιοποίηση λεπτομερειών από τις καταχωρισμένες οργανώσεις σχετικά με όλες τις πηγές χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών που κατέχουν από άλλες εταιρείες, και να επιτρέπεται ο εντοπισμός των κονδυλίων της ΕΕ από τον άμεσο αποδέκτη έως και τον τελικό δικαιούχο όταν τα κονδύλια διοχετεύονται μέσω αλυσίδας, μεταξύ άλλων στις περιπτώσεις όπου τα κονδύλια από μια ΜΚΟ ή ένα ενδιαφερόμενο μέρος μεταφέρονται σε άλλο·

39. καλεί όλες τις ΜΚΟ που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ να δημοσιεύουν στο διαδίκτυο όλες τις συναντήσεις με βουλευτές του ΕΚ, βοηθούς βουλευτών του ΕΚ ή εκπροσώπους άλλων θεσμικών και λοιπών οργάνων ή οργανισμών της ΕΕ, όταν οι εν λόγω συναντήσεις σχετίζονται με τρέχουσες νομοθετικές υποθέσεις της ΕΕ ή με τη χρηματοδότηση που λαμβάνουν ή αιτούνται οι ΜΚΟ από την ΕΕ, σύμφωνα με

[21] Βλέπε: μελέτη για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, σύσταση 24.3.
[22] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0138, παράγραφος 74.

παρόμοιες υποχρεώσεις που προβλέπονται για τους βουλευτές του ΕΚ· καλεί τα αρμόδια θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ να παράσχουν τα απαραίτητα εργαλεία για τη δημοσίευση των εν λόγω συναντήσεων·

Κανονισμός για τις ΜΚΟ

40. επαναλαμβάνει την έκκληση που διατύπωσε στο ψήφισμα της Επιτροπής σχετικά με την απαλλαγή για το 2021[23] για την έγκριση κανονισμού για τις ΜΚΟ έως την 1η Ιουνίου 2024, ο οποίος θα περιλαμβάνει εναρμονισμένες ελάχιστες απαιτήσεις για τις ΜΚΟ σε όλες τις οντότητες της ΕΕ και σαφή ορισμό και κατηγοριοποίηση των τομέων δραστηριότητας και του μεγέθους των ΜΚΟ και θα προβλέπει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για τη λήψη κονδυλίων από την ΕΕ· επιμένει ότι θα πρέπει να υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ των συμβατικών ΜΚΟ και των ΜΚΟ «κοινής ωφελείας»· καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει απλουστευμένες διαδικασίες για τις μικρές ΜΚΟ·

41. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι, κατά την κατάρτιση της πρότασής της για τον κανονισμό για τις ΜΚΟ, να αντιμετωπίσει με επαρκή διαφάνεια σημαντικά ζητήματα σχετικά με θέματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, σαφείς ορισμούς, μεταπήδηση από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα, διαφάνεια όσον αφορά τη χρηματοδότηση και τις δωρεές, καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, περιορισμό των ξένων παρεμβάσεων, ανεξαρτησία από πολιτικές και οικονομικές επιρροές, καταγγελία δυσλειτουργιών και διαφάνεια στην πραγματική ηγεσία και ανάληψη ευθύνης·

42. επαναλαμβάνει την έκκληση που διατύπωσε στο ψήφισμα της Επιτροπής σχετικά με την απαλλαγή για το 2021[24] για τη δημιουργία δημόσιας μαύρης λίστας με τις ΜΚΟ που έχουν εμπλακεί σε δραστηριότητες, όπως η ρητορική μίσους, η υποκίνηση της τρομοκρατίας, ο θρησκευτικός εξτρεμισμός, η στήριξη ή η εξύμνηση της βίας ή η διάδοση αβάσιμων επιστημονικών δηλώσεων, ή που έχουν καταχραστεί ή υπεξαιρέσει κονδύλια της ΕΕ και περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν θα έχουν πρόσβαση στα θεσμικά όργανα της ΕΕ και στα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ· αναμένει ότι η Επιτροπή θα υποβάλει σχετική πρόταση το αργότερο έως την 1η Ιουλίου 2024·

43. καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο να εκπονήσει ειδική έκθεση σε συνέχεια των πορισμάτων του 2018, με σκοπό να διερευνηθούν οι εσωτερικές δημοκρατικές δομές των ΜΚΟ, οι άμεσες και έμμεσες εισροές και εκροές κονδυλίων της ΕΕ και άλλων κονδυλίων και ο βαθμός που αυτές συνάδουν με τα δημοκρατικά και ανθρώπινα δικαιώματα και τις αξίες της ΕΕ· καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο να προβεί επιπλέον σε ολοκληρωμένη ανάλυση των διατάξεων του ισχύοντος νομικού πλαισίου για το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ και τον δημοσιονομικό κανονισμό που σχετίζονται με την προβολή και τη διαφάνεια και να προβεί σε περαιτέρω συστάσεις και ανάλυση της διαφάνειας του τελικού δικαιούχου και του σημαντικότερου χρηματοδοτικού χορηγού, καθώς και περαιτέρω συστάσεις για την ενίσχυσή της· αναμένει από το Ελεγκτικό Συνέδριο να υποβάλει την εν λόγω έκθεση έως την 1η Δεκεμβρίου 2024 και το καλεί να προσαρμόσει το υφιστάμενο πρόγραμμα εργασίας του, εάν χρειαστεί·

[23] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0137, παράγραφος 20.
[24] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0137, παράγραφος 19.

44. καλεί την Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο να υποβάλλουν συστηματικά στο Κοινοβούλιο, ως αρμόδια αρχή για την απαλλαγή, τις πληροφορίες από τις επιτόπιες επανεξετάσεις βάσει κινδύνου που διενεργούν για τις ΜΚΟ· καλεί την Επιτροπή να μην περιοριστεί στις ελάχιστες απαιτήσεις και να αυξήσει τον αριθμό των ΜΚΟ που υπόκεινται σε επανεξέταση· επιμένει ότι οι πληροφορίες αυτές πρέπει να δημοσιοποιούνται·

45. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι η OLAF δεν είναι σε θέση να λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις οικονομικές παρατυπίες μεμονωμένων ΜΚΟ· καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει το καθεστώς πρόσβασης της OLAF· αναμένει ότι η ανάπτυξη του συστήματος παρακολούθησης θα διευκολύνει τον εντοπισμό των οργανώσεων που έχουν διαπράξει παρατυπία, την κατονομασία και τη διερεύνησή τους, καθώς και την επιβολή κατάλληλων κυρώσεων·

°

° °

46. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) έχουν καθοριστική σημασία για τη σύνδεση της κοινωνίας των πολιτών με τη λήψη πολιτικών αποφάσεων σε όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ· Επιπλέον, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ, είτε όταν λαμβάνουν κονδύλια της ΕΕ ως άμεσοι δικαιούχοι των ενωσιακών επιχορηγήσεων που χορηγεί η Επιτροπή είτε όταν λαμβάνουν κονδύλια της ΕΕ έμμεσα από δικαιούχους και εταίρους που έχουν νομική σχέση με την Επιτροπή για όλους τους τρόπους διαχείρισης του προϋπολογισμού. Σύμφωνα με τα δεδομένα που είναι δημοσιευμένα στο σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας της Επιτροπής, το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων που καλύπτονται από συμβάσεις και που χορηγήθηκε από τον προϋπολογισμό της ΕΕ σε ΜΚΟ, με εξαίρεση τα προγράμματα της ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης και της έρευνας, ανήλθε σε τουλάχιστον 2,6 δισεκατομμύρια EUR το 2022 υπό άμεση διαχείριση σε όλα τα προγράμματα και τα ταμεία της ΕΕ· Ωστόσο, το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων προς τις ΜΚΟ είναι πιθανό να είναι υψηλότερο (περίπου 3,7 δισεκατομμύρια EUR το 2022), δεδομένης της απουσίας ορισμού για τις ΜΚΟ ή της έλλειψης σαφούς διαφοροποίησης μεταξύ ΜΚΟ και μη κερδοσκοπικών οργανώσεων (NFPO) στο σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας·

Μολονότι η διαφάνεια και η λογοδοσία αποτελούν βασικές αρχές που κατοχυρώνονται στους δημοσιονομικούς κανόνες που διέπουν την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ και σημαντικούς παράγοντες εμπιστοσύνης του κοινού, η ανάλυση του πλαισίου που διέπει την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ από ΜΚΟ αποκαλύπτει σημαντικές ελλείψεις όσον αφορά τη δημόσια διαφάνεια και λογοδοσία. Δεδομένου ότι μόνο τα κονδύλια που χορηγούνται απευθείας σε ΜΚΟ υπόκεινται σε παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων από την Επιτροπή, τα κονδύλια της ΕΕ που ανακατανέμονται με τη μορφή κλιμακωτής επιχορήγησης, υπεργολαβίας ή κοινής χρήσης στο πλαίσιο κοινοπραξίας είναι δύσκολο να εντοπιστούν και δεν δημοσιεύονται σε δημόσιους δικτυακούς τόπους, όπως το σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας. Ως εκ τούτου, οι μηχανισμοί ελέγχου, που ως στόχο έχουν να διασφαλίσουν ότι τα ενωσιακά κονδύλια αξιοποιούνται αποτελεσματικά, αποδοτικά και σύμφωνα με τους στόχους, τις πολιτικές και τους δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ, είναι δύσκολο να εφαρμοστούν, αν όχι αναποτελεσματικό να εφαρμοστούν.

Οι απαιτήσεις δημόσιας διαφάνειας και λογοδοσίας πρέπει να ενισχυθούν, με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης και τη διασφάλιση ότι τα κονδύλια της ΕΕ δεν χρησιμοποιούνται εις βάρος των αξιών της ΕΕ. Είναι υψίστης σημασίας να διασφαλιστεί ότι τα ενωσιακά κονδύλια που καλύπτονται από συμβάσεις παρακολουθούνται έως τους τελικούς δικαιούχους με συστηματικό και εναρμονισμένο τρόπο σε όλες τις πλατφόρμες πληροφόρησης και διαφάνειας σε επίπεδο ΕΕ και σε επίπεδο ΜΚΟ στα κράτη μέλη. Ειδικότερα, το Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ θα πρέπει να επιτρέπει την ιχνηλασιμότητα των πηγών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων της ΕΕ, και να παρέχει μεγαλύτερη διαφάνεια για τις καταχωρισμένες οργανώσεις, συμβάλλοντας έτσι στην αποφυγή περιπτώσεων, όπως η υπόθεση Qatargate. Επιπλέον, η χρηματοδότηση των ΜΚΟ πρέπει να καθίσταται διαφανής από την πηγή.

Όπως συνιστάται στα ψηφίσματα σχετικά με την απαλλαγή για τον προϋπολογισμό των προηγούμενων ετών, η έγκριση κανονισμού για τις ΜΚΟ που θεσπίζει ελάχιστες απαιτήσεις

για τις ΜΚΟ σε ολόκληρη την ΕΕ (ορισμός, πρόσβαση σε χρηματοδότηση, δημοσιοποίηση των πηγών χρηματοδότησης, ανεξαρτησία από πολιτικές επιρροές και μη ευρωπαϊκές παρεμβάσεις κ.λπ.) θα παρέχει ένα πιο υγιές πλαίσιο δημοσιονομικού ελέγχου, το οποίο θα επιτρέψει στις ΜΚΟ να εκπληρώσουν τα θετικά τους επιτεύγματα με τη μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια και λογοδοσία.